

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

Ziņojums par pārslodzes ieņēmumu izmantošanu 2020. gadā

Eiropas Parlamenta un Padomes 2019.gada
5.jūnija regulas Nr.2019/943 par elektroenerģijas
iekšējo tirgu 19.panta 5.punkta izpilde

2021. gada 26. februāris
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

---

www.sprk.gov.lv

1. Normatīvā regulējuma prasības

Eiropas Parlamenta un Padomes 2019.gada 5.jūnija Regulas Nr.2019/943 par elektroenerģijas iekšējo tirgu (turpmāk – Regula 2019/943) 19.pants nosaka to, kā un kādiem mērķiem pārvades sistēmas operators var izmantot pārslodzes ieņēmumus, kā arī pienākumu regulatīvajām iestādēm uzraudzīt pārslodzes ieņēmumu izmantošanu.

Atbilstoši Regulas 2019/943 19.panta 2.punktam visus ieņēmumus, kas rodas starpzonu jaudu piešķiršanas rezultātā, izmanto šādiem prioritāriem mērķiem:

- a) piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai, arī garantēšanas kompensācijai; vai
- b) starpzonu jaudas saglabāšanai vai palielināšanai, attiecīgā gadījumā ar koordinētiem korektīviem pasākumiem optimizējot esošo starpsavienotāju izmantošanu, vai sedzot izmaksas, kas radušās veicot investīcijas tīklā un attiecas uz starpsavienotāju pārslodzes samazināšanu.

Attiecīgi, ja ir pienācīgi izpildīti minētajā regulas punktā noteiktie prioritārie mērķi, atbilstoši Regulas 2019/943 19.panta 3.punktam ieņēmumus var izmantot kā ienākumus, kas regulatīvajām iestādēm jāņem vērā, apstiprinot tīkla tarifu aprēķināšanas metodiku vai nosakot tīkla tarifus, vai abas minētās darbības. Pārējos ieņēmumus nogulda atsevišķā iekšējā kontā līdz laikam, kad tos varēs izlietot Regulas 2019/943 19.panta 2.punktā minētajos nolūkos.

Regulas 2019/943 19.panta 5.punkts paredz, ka pārvades sistēmu operatori iepriekš skaidri nosaka, kā tiks izmantoti pārslodzes ieņēmumi, un ziņo regulatīvajām iestādēm par šādu ieņēmumu faktisko izlietojumu. Ik gadu līdz 1.martam regulatīvās iestādes informē Eiropas Energoregulatoru sadarbības aģentūru (turpmāk – ACER) un publicē ziņojumu, kurā ziņo par:

- a) ieņēmumiem, kas iekasēti 12 mēnešu periodā, kurš beidzas iepriekšējā gada 31.decembrī;
- b) iekasēto ieņēmumu izlietojumu saskaņā ar Regulas 2019/943 19.panta 2.punktu, tostarp konkrētiem projektiem, kur ieņēmumi izlietoti, un summu, kas noguldīta atsevišķā kontā;
- c) summu, kas izlietota, aprēķinot tīkla tarifus; un
- d) verifikāciju par to, ka c) apakšpunktā minētā summa atbilst Regulai 2019/943 un metodikai, kas izstrādāta saskaņā ar Regulas 2019/943 19.panta 3. un 4.punktu.¹

Ja daļa pārslodzes ieņēmumu ir izlietota, aprēķinot tīkla tarifus, Regulas 2019/943 19.panta 5. punktā noteiktajā regulatīvās iestādes ziņojumā attiecīgā gadījumā izklāsta, kā pārvades sistēmu operatori ir izpildījuši šīs regulas 19.panta 2.punktā noteiktos prioritāros mērķus.

2. Plānotais pārslodzes ieņēmumu izlietojums

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2019.gada 19.septembrī ar lēmumu Nr. 149 apstiprināja elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu laika periodam no 2020.gada līdz 2029.gadam². Saskaņā ar šo plānu Latvijas pārvades sistēmas operators akciju sabiedrība “Augstsprieguma tīkls” (turpmāk – AS “Augstsprieguma tīkls”) 2020.gadā ir pabeigusi šādus projektus, kuros izmantoti uzkrātie pārslodzes ieņēmumi:

¹ Metodiku apstiprināja ACER 2020. gada 23. decembrī ar lēmumu Nr. 38/2020 un tā attieksies uz pārslodzes ieņēmumiem, kas iegūti no 2022. gada 1. janvāra, t.i., šajā ziņojumā vēl nevar ietvert verifikāciju par atbilstību metodikai. Lēmums pieejams šeit:

https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions/ACER%20Decision%2038-2020%20on%20use%20of%20Congestion%20Income%20methodology.pdf

² https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsN149D19092019_0.pdf

1. Igaunijas – Latvijas trešajam starpvalstu savienojuma projektam ir pabeigti visi būvniecības darbi un jaunizbūvētā 330 kV līnija no Igaunijas uz Rīgas TEC-2 Latvijā 2020.gada beigās tika ieslēgta darbā. Igaunijas – Latvijas trešajam starpvalstu savienojuma projektam tika izmantoti uzkrātie pārslodzes ieņēmumi 37% apmērā no kopējās projekta summas – 30,57 milj. *euro*³;
2. Iekšējās līnijas starp Rīgas TEC2 – Rīgas HES izbūves projektam tika izmantoti uzkrātie pārslodzes ieņēmumi 49,5% apmērā no kopējās projekta summas – 7,22 milj. *euro*⁴.

AS “Augstsprieguma tīkls” ir paredzējusi novirzīt uzkrātos pārslodzes ieņēmumus atbilstoši Regulas 2019/943 19.panta 2.punkta b) apakšpunktam Baltijas valstu sinhronizēšanai ar kontinentālās Eiropas tīkliem 1.posma finansēšanai, proti Tartu (Igaunija) – Valmiera (Latvija) projektam 24,75% apmērā no kopējās projekta summas – 5,693 milj. *euro* – un Tsirgulina (Igaunija) – Valmiera (Latvija) projektam 24,75% apmērā no kopējās projekta summas – 5,445 milj. *euro*; un Sinhronizācijas iekārtu iegādes projekta 1.posmam 22,88% apmērā no projekta 1.posma kopējās summas – 7,322 milj. *euro*⁵.

Savukārt ar Regulatora 2020.gada 21.oktobra lēmumu Nr.138 apstiprinātajā AS “Augstsprieguma tīkls” elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānā laika periodam no 2021.gada līdz 2030.gadam⁶ ir ietverts vēl viens projekts, kuram plānots novirzīt pārslodzes ieņēmumus – Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem 2.posms⁷.

3. Faktiskais pārslodzes ieņēmumu izlietojums 2020. gadā

Regulators 2021.gada 16.februārī saņēma AS “Augstsprieguma tīkls” iesniegumu Nr.2.5/2021/469, kurā sniegta šāda informācija par pārslodzes ieņēmumiem atbilstoši Regulas 2019/943 19.panta 5.punktam:

1. Kopā 2020.gadā AS “Augstsprieguma tīkls” saņemtie pārslodzes ieņēmumi ir – 2 842 112,29 *euro*.
2. Jaudas pārslodzes novēršanas izmaksu segšanai izlietoti 1 201 544,46 *euro*, tai skaitā:
  - 28 061,60 *euro* pārslodzes novēršanai;
  - 1 066 877,62 *euro* finansiālo pārvades tiesību izsolei Igaunijas – Latvijas tirdzniecības zonas robežai un 106 605,24 *euro* tās administrēšanas segšanai.

---

³ Regulatora 2014. gada 23. aprīļa lēmums Nr.90 “Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektiem “Starpsavienojums starp Kilingi–Nõmme (EE) un Rīgas TEC2 apakšstaciju (LV)” un “Iekšējā līnija starp Harku un Sindi (EE)”” https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsN090D23042014.pdf

⁴ Regulatora 2016. gada 14. jūlija lēmums Nr.111 “Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektam “Iekšējā līnija starp Rīgas TEC2 – Rīgas HES (LV)”” https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsN111D14072016.pdf

⁵ Regulatora 2018. gada 6. septembra lēmums Nr.101 “Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektam “Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem 1.posms”” https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LmumsN101D06092018_0.pdf

⁶ https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsN138D21102020_1.pdf

⁷ Regulatora 2020. gada 7. maija lēmums Nr.47 Par ieguldījumu izmaksu sadali kopīgu interešu projektam “Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas integrācija un sinhronizēšana ar Eiropas tīkliem 2.posms” https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/LemumsN047D07052020.pdf

3. 2020.gadā kapitālieguldījumu projekta Baltijas valstu sinhronizēšana ar kontinentālās Eiropas tīkliem 1.posma finansēšanai novirzīti uzkrātie pārslodzes ieņēmumi 110 509,51 *euro* apmērā.
4. Atbilstoši 2020.gadā saņemtajam un izlietotajam pārslodzes ieņēmumu apjomam 2020.gadā uz uzkrājumiem novirzīti 1 640 567,83 *euro*.
5. 2019.gada 31.decembrī AS “Augstsprieguma tīkls” uzkrātie pārslodzes ieņēmumi bija 45 474 121,93 *euro*, un, ņemot vērā 2020.gadā saņemto un izlietoto pārslodzes ieņēmumu apjomu, 2020.gada 31.decembrī ir uzkrāti pārslodzes ieņēmumi 47 004 180,25 *euro* apmērā.

4. Pārslodzes ieņēmumu izlietojuma atbilstība Regulas 2019/943 prasībām

Regulators konstatē, ka 2020.gada 31.decembrī uzkrātais pārslodzes ieņēmumu apjoms ir pietiekams piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai, arī garantēšanas kompensācijai, starpzonu jaudas saglabāšanai vai palielināšanai, optimizējot esošo starpsavienotāju izmantošanu, vai sedzot izmaksas, kas radušās veicot investīcijas tīklā un attiecas uz starpsavienotāju pārslodzes samazināšanu.

Atbilstoši Regulatora apstiprinātajiem elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plāniem 2019. un 2020.gadā, pārslodzes ieņēmumu izlietojumam 2020.gadā infrastruktūras projektiem un pārslodzes novēršanas izmaksu segšanai un ziņojumā uzskaitīto infrastruktūras projektu finansēšanai, var konstatēt, ka atlikušais pārslodzes ieņēmumu apjoms 47 milj. *euro* ir pietiekams nākošajos 10 gados plānotajiem tādiem infrastruktūras finansējumiem, kuri paredzēti starpvalstu savienojumu caurlaides spēju palielināšanai, 18,5 milj. *euro* apmērā un būs arī pieejami pārslodzes ieņēmumi pietiekošā apmērā turpmākajiem infrastruktūras projektiem ar mērķi nodrošināt Baltijas valstu sinhronizēšanu ar kontinentālo Eiropu. No kā secināms, ka ir izpildīti Regulas 2019/943 19.panta 2.punktā noteiktie prioritārie mērķi.